

اولین جلسه‌ی رسیدگی به قوم‌کشی اسرائیل در جنگ با فلسطین در دادگاه لاهه

مهران زنگنه

آفریقای جنوبی روز جمعه ۲۹ دسامبر ۲۰۲۳ دادخواستی به دیوان بین‌المللی دادگستری (لااهه) ICJ بر علیه اسرائیل ارائه کرده است. (لینک زیر)

از این دادخواست که منجمله به منظور جلوگیری از قوم‌کشی به دادگاه ارائه شده است، نه فقط بسیاری از دول کشورهای پیرامونی حمایت نموده‌اند، بلکه بیش از ۹۰۰ سازمان غیر دولتی مهم در حمایت از آن بیانیه‌ای امضاء کرده‌اند. در واقع این دادخواست مورد حمایت بخش بزرگی از مردم جهان است که خواهان آتش بس در جنگ فلسطین اسرائیل است.

این شکایت و دادرسی در تاریخ حقوق بین‌الملل و در انکشاف سیستم سلطه‌ی بین‌المللی در وجه حقوقی اهمیت بسیار زیاد دارد. نتیجه‌ی آن می‌تواند به عنوان نشانه‌ای دال بر میزان تعهد این ارگان‌ها به قوانین بین‌المللی‌ای تلقی شود که توسط خود نیروهای پیروزمند و حاکم بر سیستم بین‌المللی بدل به قانون شده‌اند و بازتاب پیچیده و بواسطه‌ی روابط و مناسبات سلطه موجود در سلسله‌مراتب بین‌الملل هستند. صرف‌نظر از وجه اخیر، این شکایت در روند جاری و جنگ قوم‌کشانه اسرائیل و ممانعت از سازماندهی و پیشبرد نکبت دوم تاثیر به سزائی دارد.

به زعم فرانسیس بویل (وکیل آمریکائی و استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه) اهمیت این شکایت در این است: در صورتی که به شکایت رسیدگی و اسرائیل محکوم بشود، (۱) بر حسب حکم دادگاه ۱۵۳ کشور متعهد به کنوانسیون گنوسید ۱۹۴۸ «موظف» به دخالت در جنگ و «مجبور» به جلوگیری از کشتار مردم فلسطین توسط اسرائیلی‌ها خواهند بود. (۲) اگر دادگاه حکم توقف- خودداری cease-and-desist قوم‌کشی را بدهد، آنگاه رژیم بایدن نیز بر حسب ماده‌ی ۳ بند «ای» کنوانسیون محکوم خواهد شد، چرا که همدستی با گنوسید بر حسب این ماده و بند غیرقانونی و جرم است و این رژیم همانطور که همه می‌دانند از اسرائیل حمایت مادی و معنوی کرده است. (مصاحبه لینک زیر) او اضافه می‌کند «این امر توسط دوستانم در مرکز حقوق قانون اساسی و در اتحادیه‌ی وکلای ملی [آمریکا] در یک دادخواهی بر علیه بایدن، بلیکن و آستین نیز مطرح شده است.» باید توجه کرد، بایدن علیرغم اینکه اعتراف کرده است که بمباران اسرائیل کور بوده است و بدون تمایز بین نظامیان و غیر نظامیان صورت گرفته است، علنا گفته است: «ما جز حمایت از اسرائیل کار دیگری نمی‌کنیم»

فرانسیس بویل در گذشته دو مورد را در دیوان مذکور وکالت کرده و تنها وکیلی است که خواست موکلین خویش را در این دادگاه به کرسی نشانده است. او علیرغم اطلاع از نفوذ آمریکا و متحدین غربی‌اش در دستگاهها و نهادهای بین‌المللی، و جانبداری این دستگاه/نهادهای، برای مثال بی‌عملی جانبدارانه و

مفتضاحانه‌ی دیوان کیفری بین‌المللی ICG، شکایت آفریقای جنوبی را بسیار قوی می‌داند و در بررسی‌ای که تا حدی به نظر خوشبینانه می‌آید، برنده شدن آفریقای جنوبی را کم و بیش حتمی می‌بیند. (همانجا) دیگران نیز، برای مثال مرسهایمر (نظریه‌ی پرداز مکتب نئورئالیسم در روابط بین‌المللی) نیز به خرابکاری آمریکا در این راستا اشاره کرده‌اند. (لینک زیر)

اینکه دیوان مذکور به نفع آفریقای جنوبی رای بدهد، اگر چه حتی فقط با توجه به ترکیب ۱۵ قاضی نامعلوم است، ولی با این همه باید گفت، فقط و فقط ارائه و طرح مسئله‌ی قوم‌کشی اسرائیل در دیوان بین‌المللی دادگستری لاهه خدشه به هژمونی آمریکا و مبین ورشکستگی اخلاقی-روشنفکرانه‌ی (گرامشی) آمریکا، غرب و اسرائیل در سطح جهان است. ورشکستگی کشورهای عضو پیمان ناتو که نا-مفهوم Unbegriff یا اصلاح متناقض «جنگ بشردوستانه» را برای رواندنی بخشیدن به دخالت خود در روند بالکانیزه کردن یوگوسلاوی به کار می‌بردند، را در این امر می‌توان دید: امروز در شرایطی که اسرائیل بیش از ۲۳۰۰۰ فلسطینی را به قتل رسانده است، و حدود ۲/۲ میلیون انسان را بی‌خانمان کرده است، این کشورها (بویژه آمریکا، آلمان و انگلیس) مستقیم و غیر مستقیم از جنگ گنوسیدال اسرائیل حمایت میکنند و مانع آتش بس هستند.

به این ترتیب به نظر می‌رسد، با توجه به ورشکستگی اخلاقی غرب، خود این کشورها و در راس آنان اسرائیل به حماس کمک کرده‌اند تا به یکی از مقاصد حمله‌اش به اسرائیل برسد که به نظر می‌رسد، افشای اخلاقی/سیاسی اسرائیل به عنوان رژیم آپارتاید و متحدین غربی آن بوده است. در حقیقت حماس صرفنظر از موضعی که انسان له یا علیه آن می‌گیرد، فقط موجب تراویدن آشکار آنچه‌ی شده است که در کوزه بوده، یا فقط موجب عیان شدن انحطاط اخلاقی/سیاسی غرب و اسرائیل شده است!

باید با مرسهایمر موافق بود که دیگر همچون در مورد یهودی‌کشی در دوران آلمان هیتلری، کسی البته به دروغ هم که شده نمی‌تواند بگوید «از این امر اطلاعی نداشتم». امروز انسان‌ها (بویژه فعالین سیاسی و عوامل موثر در روند) را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد، (۱) حامیان علنی گنوسید نژادپرستانه، (۲) آزادی/عدالتخواهان و بشر دوستان مخالف نژادپرستی و کشتار مردم فلسطین و (۳) پرو راسیست‌ها یعنی دسته‌ی دیگری که در مورد مسئله‌ی فلسطین با سکوت یا برجسته کردن عوامفریبانه بربریت اسلامی در منطقه (بویژه بربریت رژیم اسلامی در ایران به مثابه آلترناتیو کشتار مردم فلسطین توسط نژادپرستان یهودی) می‌خواهند از احساسات انسان‌های مبارز بر علیه بربریت اسلامی سوءاستفاده کرده و مانع حمایت از فلسطینیان در تقابل با رژیم گنوسیدال اسرائیل بشوند. این دو، بربریت اسلامی و یهودی، فقط در ذهن دسته‌ی سوم که در بنیاد، اگر راسیست نباشد، حداقل پرو راسیست است، آلترناتیو یکدیگر هستند. همانطور که انسان در جریان قتل عام یهودیان با خواست مبارزه با یهودی‌کشی الزاما مدافع رژیم توتالیتراستالینی در روسیه یا رژیم‌های غربی نمی‌شد و نمی‌شود، مثل جنبش چپ بین‌المللی ضد سرمایه‌داری و در عین حال ضد رژیم توتالیترا در روسیه، امروز نیز مبارزه با نژادپرستی یهودیان، آپارتاید و گنوسید، انسان را بدل

به مدافع بربریت اسلامی نمی‌کند، بلکه بیش از هر چیز نشان دهنده عمق تعهد یک چنین انسانی در مقابل بشریت است. یک چنین انسانی از یک نظر تجسم انسان بالغ، به معنای کانتی کلمه است. (رجوع شود به «روشنگری چیست؟» کانت)

در دادخواست ۸۴ صفحه‌ای آفریقای جنوبی (لینک زیر) به شکلی «عالی، آنچه اسرائیل در غزه صورت می‌دهد، توصیف کرده است» این امر به شکل «مشروح» و «مستند» و از نظر «استدلالی به خوبی» صورت بندی شده است (مرسهایمر همانجا). در این شکایت به انبوه مدارکی اشاره شده است که نشان می‌دهند قصد اسرائیل قوم‌کشانه در این جنگ است (صفحات ۵۹-۶۹ دادخواست). اظهارات مقامات اسرائیلی و قصد قوم‌کشانه‌ی آنان به شکلی دقیق ثبت و ارائه شده‌اند. (به ص ۵۹-۶۲ دادخواست رجوع شود!) به زعم مرسهایمر انسان با شنیدن این اظهارات به یاد رهبران نازی در دوران یهودی‌کشی می‌افتد. در این دادخواست گفته می‌شود که «هدف اسرائیل نابودی بخش بزرگی از گروه ملی، قومی، نژادی در نوار غزه است» که به روشنی به تعریف قوم‌کشی (گنوسید) در کنوانسیون ژنو برمی‌گردد که اسرائیل نیز آن را امضاء کرده است. (لینک زیر)

در این دادخواست با استناد به انبوه مدارک بویژه اسناد سازمان ملل نشان داده شده است که در تاریخ این منازعه اسرائیل سال‌های بسیاری با ساکنین غزه همچون حیوان رفتار کرده است و آنچه از ۷ اکتبر به بعد می‌کند، فقط شکل افراطی همان است که پیش از ۷ اکتبر ۲۰۲۳ و از سال ۲۰۰۷ می‌کرده است.

پس از صدور رای دادگاه در مورد خواست موقت آفریقای جنوبی (جلوگیری از گنوسید یا آتش بس فوری)، در صورتیکه رای به نفع آفریقائی‌ها باشد، اگر اسرائیل به رای این دادگاه گردن نهد و دست از جنگ گنوسیدال نکشد، آفریقای جنوبی می‌تواند به سازمان ملل برای جلوگیری از قوم‌کشی رجوع کند، چرا که خود دادگاه فاقد نیرویی است که اسرائیل را وادار به تبعیت از رای خویش بکند. آمریکا در شورای امنیت سازمان ملل البته می‌تواند بدل به مانعی در مقابل جلوگیری از گنوسید و تنبیه اسرائیل بشود، همانطور که در گذشته چنین کرده است. آمریکا که از ۱۹۴۵ به بعد ۳۴ از ۳۶ (پیش‌نویس) قطعنامه مربوط به فلسطین/اسرائیل را وتو کرده است! با این همه چنین محکومیتی می‌تواند منجر به فشار بیشتر بر اسرائیل، آمریکا و غرب بشود که نتایج عملی به بار می‌آورد. فلسطینی‌ها احتمالاً بهتر از هر کس دیگر می‌دانند، چنین روندهائی نمی‌توانند به رهائی ملی و احقاق حقوق آنان منجر بشود، با این همه همانطور که هر ناظر مستقل و بی‌طرفی می‌تواند قضاوت کند، چنین روندهائی با توجه به اهمیت تبلیغی/ترویجی آنان در سطح بین‌المللی می‌توانند به ریشه دواندن خواست صلح و برآمد جنبشی کمک بکنند که در نهایت می‌تواند همچون در جنگ ویتنام بدل به یکی از عوامل تعیین کننده در روند احقاق حقوق فلسطینی‌ها و تحقق صلح بشود.

طبعاً پاسخ اسرائیل پاسخی بوده و هست که از هر جانی ای می‌توان انتظار داشت. اسرائیل تمام اتهامات را دروغ خوانده است و حتی آفریقای جنوبی را متهم به همکاری با تروریسم کرده است. نتان یاهو ادعا کرده است که اسرائیل بر علیه حماس می‌جنگد و نه مردم فلسطین، حال آنکه در ویدئویی که در دادگاه نیز به نمایش درآمده و در یک نامه نتانیاهاو با توسل به افسانه‌های دینی و اشاره به قوم امالک Amalek می‌گوید «شما باید امالک را به خاطر بیاورید آنچه بر سر شما آورد.» و ادامه می‌دهد: «ما به خاطر می‌آوریم!» (ص ۶۰ دادخواست آفریقای جنوبی در گزارش مشروح دقیقه ۱۰:۱۶ لینک زیر) باید دانست بر حسب ساموئل ۱۵:۳ خدای یهودیان، یهوه فرمان داده است: «اکنون بروید و امالک را نابود کنید و تمام آنچه دارند را نابود کنید و [در این راستا] قصور نکنید، بلکه هم زن و هم مرد، بچه و نوزادان شیرخوار، گاو، گوسفند، شتر و الاغ‌های آنان را بکشید.» (لینک زیر) نیازی به نشان دادن خواست قوم‌کشی، قضاوت و تفسیرگفته‌ی اخیر بر بافتار روند جاری نیست.

فقط کافی است انسان به عین اظهارات مقامات ارشد رژیم آپارتاید (ضبط شده در دادخواست) رجوع کند تا بفهمد، فرزندان قربانیان نازیسم، امروز خود بدل به جانی شده‌اند! و بدین ترتیب بفهمد: تضمینی نیست که قربانی بدل به جانی نشود، بویژه و در صورتی که علل مادی سببیت و روابط سلطه‌ی مولد جانی برطرف نشوند. اسرائیل امروز مثال خوبی است! در آخرین نظرسنجی‌ای که من گزارش آن را دیده‌ام، ۷۰ الی ۸۰ درصد اسرائیلی‌ها خواهان بیرون راندن فلسطینی‌ها از فلسطین هستند و بدین ترتیب موضعی گنوسیدال اتخاذ کرده‌اند.

روز ۱۱/۲۰۲۴ در اولین نشست مقدماتی دیوان بین‌المللی دادگستری گروه وکلای آفریقائی خلاصه‌ای از خطوط مندرج در شکایت را با استفاده از اسناد ویدئویی و غیره ارائه کردند. برخی از فرستنده‌های بین‌المللی (به انگلیسی) گزارش کامل این نشست را در یوتیوب عرضه کرده‌اند. (لینک زیر)
متن کامل دادخواست (انگلیسی)

<https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20231228-app-01-00-en.pdf>

مصاحبه‌ی فرانسیس بویل (انگلیسی)

https://www.youtube.com/watch?v=yphiFjrM8RA&ab_channel=DemocracyNow%21

متن مرسهایمر به آلمانی:

<https://seniora.org/wunsch-nach-frieden/der-wunsch-nach-frieden/mearsheimer-voelkermord-in-gaza>

به انگلیسی:

https://mearsheimer.substack.com/p/genocide-in-gaza?utm_source=post-email-title&publication_id=1753552&post_id=140353756&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=3arvp&utm_medium=email

کنوانسیون گنوسید ژنو

https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocities-crimes/Doc.1_Convention%20on%20the%20Prevention%20and%20Punishment%20of%20the%20Crime%20of%20Genocide.pdf

ماخذ بازگفت در مورد امالک (ساموئل ۳: ۱۵):

<https://quod.lib.umich.edu/cgi/k/kjv/kjv-idx?type=DIV2&byte=1195551>

ویدئو گزارش کامل دادگاه

https://www.youtube.com/watch?v=g2vQ7suQWGg&t=32s&ab_channel=MiddleEastEye